

Frank Davidsen, tingmaður:

Økið samvinnuna við Japan

-Vit eiga eisini at leita eftir samvinnu-møguleikum uttanfyri EF. Eitt nú fyri at kunna loysa spurningin við triðjalandsfiskinum. Her kann økt samvinna við Japan gerast sera hent segði Frank Davidsen, framsøgumaður javnaðarfloksins, tá eitt uppskot frá Tordi Niclasen um arbeidsskapandi tiltøk sum fyrbyrgja arbeidssloysi var til viðgerðar á tingi. Frank Davidsen segði m.a.

Tað segðist, at orsøkin til seinasta samgonguslit var ein reguleringskonto uppá 12–13 mill. kr.

Fólk vóru tá ikki sørt ørkymlað, at ein konto til at seta ávís arbeiði í gongd skuldi kunna fella eina so talsterka samgongu.

Øll vita vit, at eitt samfelag, har ikki arbeiði er til allar vinnuførar hendur, hevur við sær stórar avleiðingar, sjálvandi fyrst og fremst fyri tey fólk, tað rakar.

Eisini kemur tað orsakað hesum ein viss stagnation í samfelagið. Eitt ávíst arbeidssloysið hevur altíð verið her á landi, bæði innan okkara høvudsinnu eins og í byggingvinnuni.

Ella sagt upp á ein annan máta, so hevur summarnar tíðir av árinum verið arbeiði hvønn dag í viku, eins og arbeitt hevur verið út á kveldið, meðan aðrar tíðir av árinum hevur verið heldur lakari, soleiðis at arbeitt bert hevur verið part av vikuni.

Tað var tann tíð, tá fólk kundu liva við hesum, ja, sjálvt um bert annar hjúnafelagin var í vinnu, var mógulegt at livjarga sær til matna og bústað.

Nú skal ein ikki stara seg blindan og bert geva bankunum ábyrgdina. Men ein sannroynd er tað, at tá bankarnir fóru undir at føra ein órealistisk útlánspolitikk, tá tóku teir samstundis grundarlagið undan eini aldar-gamlari traditión hjá føroyingum, hetta at kunna svara hvørjum sitt.

At eiga egin hús hevur eisini altíð verið eitt sereykenni fyri føroying-in.

Men við at játta lán, heilt upp í 1–1,5 mill. kr., soleiðis at fólk skuldu gjalda ímillum 10 og 20.000,- kr. um mánaðin fyri at svara sínar skyldur, tað átti ein og hvør bankastjóri við ábyrgd at gjort sær greitt, at fylgjarnar av hesum vitleysa lánpolitikki var figgarlig ruin hjá hesum lóntakarum.

Afturat hesum hevði tað við sær ein óhugnaligan prisvøkstur, so allar okkara byggingsektorur fór út at koyra.

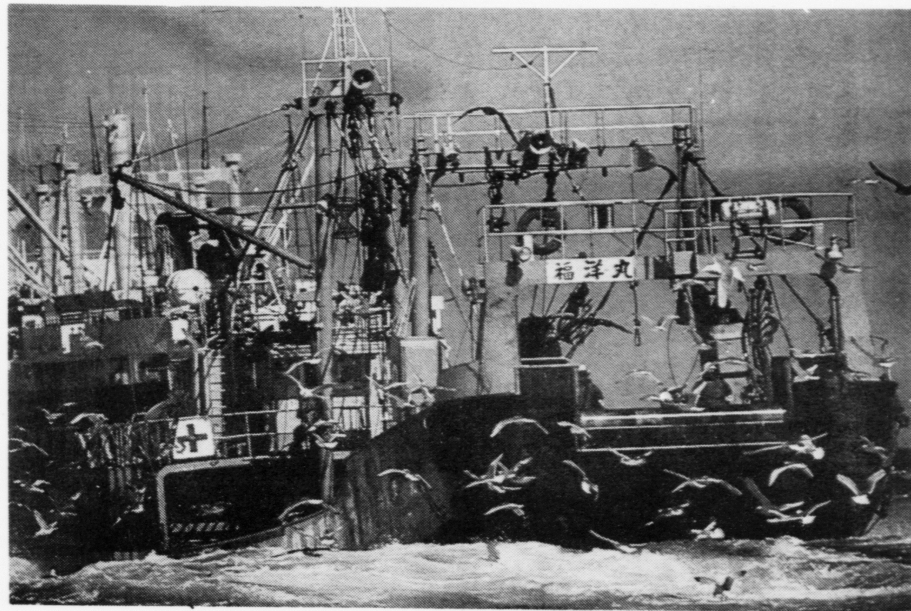
Tá ið avtornaði stóð lán-takari, sum ikki einaferð, sum svartipar.

Húsini, sum tey høvdu ognað sær, vórðu seld við peningamissi upp á fleiri hundrad túsund krónur.

Sjálvsagt er tað tí burturvið at hesi somu fólk aftan á hetta við navni skulu heingjast út í bløðunum, tí taki eg fult og heilt undir við tí uppskotinum hjá háttvirda tingmanni Tordi Niclasen, um at broyta hesa mannagongd í samband við almennakunngerðing av tvingsslølum.

Tað uppskotið er eisini til viðgerðar her í dag og orsøkin til at eg nevni tað just nú, er at hesi bæði uppskot hava samband við hvørt annað, óbeinleiðis.

Fyri at koma aftur til uppskot nr. 15/1991, arbeidsskapandi tiltøk sum fyrbyrgja av arbeidssloysi, so er tað gott og positivt, at andstøðan ella partar av henni, koma við uppskotum, sum kunnu gera sitt til, at arbeidssloysið fær eina so breiða viðgerð á lögtingi sum gjørligt er.

Meðan háttvirdi tingmaður Tordur Niclasen eftir míni meting higartil hevur ført ein positiv andstøðupolitikk, soleiðis at skilja at hann til tíðir hevur verið atfinningar-samur, men hinvegin eisini hevur verið positivur til fleiri av teimum málum, sum samgongan hevur lagt fram, so er restin av andstøðuni bert komin við atfinningum um tey arbeidsskapandi tiltøk,

aftur gevur fleiri arbeidstímar á okkara flakavirkjum.

Nógv minkandi tilfeingi í havi okkara hevur gjort at minni fiskur kemur upp á land, tað er sjálvsagt.

Fyri at beta um hetta hevur samgongan stuðlað, soleiðis at ca. 6000 tons av frystum fiski eru innflutt til virkingar á okkara flakavirkjum.

Nógv minkandi tilfeingi í havi okkara hevur gjort

at kemur henda vinna at geva fleiri fólku arbeiði um ikki so langa tíð.

Størsti andstøðuflokkur á lögtingi í dag eins og tað málagn, hann nýtir til at bera fram síni sjónarmið, tykist at halda fram við sínum svartskygnispolitikki: EF-avtalan, triðjalandsfiskur og annars øll tiltøk samgongunnar verða skird ónýtilig av hesum flokki. Ein hevði vónað, at flokkurin, sum sleit seinastu samgongu uppá eina reguleringskonto nú, fór at reka ein meira konstruktivan politikk, nú hann situr í andstøðu.

Men istaðin fyri at lita frameftir, so dæmar hesum flokki best at virka í fortíðini.

Tað er ein sannroynd, at keypsprisurin, sum vit geva fyri Alaska-fiskin í dag, er ov høgur. Men tá ið ein hoyrir, at sami fiskur verður avreiddur í Alaska fyri ½ pris av tí, vit lata fyri hann, so sigur tað mæð so mikið, at móguleikin fyri at fingið ein meira realistisk pris skuldi verið góður.

Royndirnar visa, at úrtøkan er vorðin betri og betri aftan á at menn so við og við hava dugað betur at tíða fiskin upp.

At pessimistarnir royna at málalt alt svart og pástanda harafturat at eingin móguleiki er fyri at selja hesi Alaska-tonsinu uttan fyri EF, haldi eg vera burturvið.

Tað, sum eg haldi vera avgerandi, er at keypsprisurin kemur niður á eitt støði, sum ger at virkin fíla eitt avlop fyri at tilvirka fiskin. Eru vit hinvegin ikki færir fyri at selja hesi tonsini víðari uttan um EF, so vil eg gera vart við ígjøgnum formannin sjálvandi, at vit hava havt lögtingsmál

nr. 22/1991 til viðgerðar, tað snúði seg um japanska fiskiveiðu undir Føroyum.

Japan er, sum vit øll vita, ein risa-fiskivinnutjóð og fiska japanarnir á øllum heimsins høvum. Hóast hetta, so nekta teir ikki tærvin á heimamarknaðinum.

Hvat hevði verið meira natúrligt enn at tengt okkara triðjalandstrupuleikar upp í hesa samvinnu við Japan.

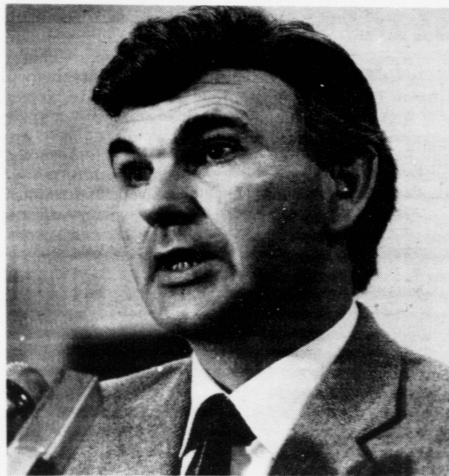
Ti vil eg her nýta høvið til ígjøgnum formannin at heita á landsstýrið og marknaðarnevndina um at taka hetta til eftirtektar, um hetta ikki longu er gjort. Viðvíkjandi rækjum frá triðjalandum er støðan sjálvandi tann sama, sum vit øll vita. Eisini her hevur Japan ein stóran marknað. Fyri okkara flakavirki og tey, ið starvast har, er óneyðugt at siga hvønn týðning tað hevur at vit upp á ársbasis kundu innflutt 15–20.000 tons av frystum fiski til virkingar her á landi.

Annars er tað gleðiligt og sera positivt í hesum døgum at hoyra ein tiltak ið hjá kvinnum, sum hava eina rúgvu av hugskotum til at seta á stovn ein heimamarknað, soleiðis at ávisar vóru verða framleiddar í Føroyum istaðin fyri at verða innfluttar.

Navnið á felagnum, sum hesar kvinnur hava stovnað, er Birta. Eitt sera rámandi navn, sum stendur í kontrast til tað svartskygni, ið hevur valdað her á landi. Eitt svartskygni, sum einstakir flokkar nærum hava tikið patent uppá.

Í viðmerkingunum til uppskotið til samtyktar, sigur uppskotsstíllarin,

Framhald á síðu 21

sum samgongan hevur sett í verk, uttan at koma við nøkrum itokiligum ætlanum sjálv.

Fyrst og fremst mugu arbeidsplassar fáast til vega innan okkara primer-vinnu.

Og her er góðsking av okkara fiskavørum ein fyrirtreyt fyri hesum.

Her er skjótli settur á, og visa fyrstu royndirnar, at tað ber til, at meirviðgera okkara rávøru, so at vit við einum miðvisum arbeiði verða færir fyri at hækka okkara útfluttingsvirði munandi, sum so

at minni fiskur kemur upp á land, tað er sjálvsagt.

Fyri at beta um hetta hevur samgongan stuðlað, soleiðis at ca. 6000 tons av frystum fiski eru innflutt til virkingar á okkara flakavirkjum.

Hetta er eitt gott ískoyti hjá okkara flakavirkjum, eins og hjá teimum, sum starvast har. Innan skipasmíð hevur landsstýrið saman við trygging og bankum fingið í lag eina skipan, sum tryggjar at skipini verða liðugt gjørd.

Gongst sum væntað